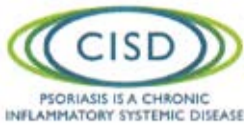

Ψωρίαση: Στοχεύοντας θεραπευτικά τα T-λεμφοκύτταρα, αυξάνεται το προσδόκιμο επιβίωσης των ασθενών;

Psoriasis: Does targeting T-cells increase life expectancy?

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Π.Γ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Επίκουρος Καθηγητής Δερματολογίας-Αφροδισιολογίας Α΄ Κλινική Δερματικών και Αφροδισίων Νόσων Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α. Νοσοκομείο «Α. Συγγρός»

Στο διήμερο 6-8 Φεβρουαρίου 2009, είχαμε τη σημαντική ευκαιρία να παρακολουθήσουμε τη συνάντηση με τίτλο " Psoriasis: Does targeting T-cells increase life expectancy?" που έγινε στη Γενεύη. Περισσότεροι από 400 Δερματολόγοι από όλο τον κόσμο, τόσο κλινικοί, όσο και ερευνητές εμπλεκόμενοι με τη νόσο, αλλά και ειδικοί άλλων ειδικοτήτων (καρδιολόγοι, ρευματολόγοι, ενδοκρινολόγοι) ενημερώθηκαν από πολύ γνωστά ονόματα του χώρου της ψωρίασης για τη νέα διάσταση και θέση της νόσου στην Παθολογία.

Η ψωρίαση σήμερα θεωρείται «χρόνια φλεγμονώδης συστηματική νόσος» (chronic inflammatory systemic disease, CISD) και φαρμακευτικές ουσίες, που στοχεύουν κυρίως στη λειτουργία των T-λεμφοκυττάρων, ελέγχουν αφενός τη συμπτωματολογία της ψωρίασης και αυξάνουν αφετέρου το προσδόκιμο επιβίωσης των ψωριασικών ασθενών.

Στην ένατη της συνάντησης η Sara-Jane Crampton, ασθενής με ψωρίαση, περιέγραψε με συγκινητικό τρόπο το πρόβλημα που βιώνει για ολόκληρες δεκαετίες, καταλήγοντας ότι «...μισώ την ψωρίασή μου, αλλά εκείνο που με ανησυχεί περισσότερο είναι ότι θα πεθάνω νωρίς εξαιτίας της!...». Σύμφωνα με τις έρευνες, μετά την ηλικία των 40 ετών, οι ψωριασικοί ασθενείς έχουν 40% μεγαλύτερη πιθανότητα να υποστούν καρδιακή προσβολή από μη ψωριασικούς της ίδιας ηλικιακής ομάδας. Η σημαντικότητα της θεραπευτικής αντιμετώπισης της ψωρίασης σαν χρόνια συστηματικό νόσημα, αντί σαν μία απλή δερματοπάθεια, συνεχίζει να κερδίζει συνεχώς καινούριους και περισσότερους υποστηρικτές. Έτσι, οι εισηγητές της πρώτης ημέρας της Συνάντησης υποστήριξαν ισχυρά την προηγούμενη άποψη και βοήθησαν τους συμμετέχοντες στην κατανόηση του ρόλου των T-λεμφοκυττάρων στη φλεγμονώδη διαδικασία και στη σημασία του αποτελεσματικού ελέγχου της νόσου, σε σχέση με το προσδόκιμο επιβίωσης των ψωριασικών ασθενών. Μετά τη θερμή εισαγωγική ομιλία του Y.H. Saurat (Genève), η πρώτη διάλεξη ήταν από τον G. Stingl (Vienna), ο οποίος τοποθέτησε με ακρίβεια τον παθογενετικό ρόλο των T-λεμφοκυττάρων στην ψωρίαση και τη λογική της στοχοποίησής τους στο θεραπευτικό έλεγχο της νόσου. Ο E. Christophers (Kiel) προσέφερε μία γλαφυρή εισαγωγή στις χρόνιες φλεγμονώδεις συστηματικές νόσους, καθώς και στον τρόπο που τα Th₁ και Th₁₇ κύτταρα μπορούν να οδηγήσουν σε αγγειακού τύπου παθολογικές εικόνες, καταλήγοντας ότι «...ποτέ πριν η φλεγμονή δεν ήταν περισσότερο γεμάτη με νέες παρατηρήσεις και απόψεις». Ο ρευματολόγος A. Öster (Cambridge), στηριζόμενος στις δύο προηγούμενες διαλέξεις, απέδωσε τις τρέχουσες απόψεις για την ανοσοπαθολογία των χρόνιων συστηματικών φλεγμο-

νώδων νόσων, προτρέποντας τους συνέδρους να θεωρούν ότι οι ασθενείς τους πάσχουν, όχι από ψωρίαση, αλλά από «ψωριασική νόσο». Ο W. Boehnke (Frankfurt) εστίασε στις επιπτώσεις μίας χρόνιας φλεγμονής, περιγράφοντας τον τρόπο που η προκαλούμενη από T-λεμφοκύτταρα φλεγμονώδης κατάσταση οδηγεί, τόσο στην αθηρωμάτωση, όσο και στο σχηματισμό ψωριασικών δερματικών βλαβών. Επίσης, πρότεινε ότι οι μεθιλονικές θεραπευτικές προσεγγίσεις της χρόνιας φλεγμονής θα μπορούσαν να στοχεύουν στη συστηματικότερη φλεγμονώδη αντίδραση, παρά στην περιορισμένη στο δέρμα. Με τα προηγούμενα σαν δεδομένα, το θέμα της συζήτησης πέρασε στο κομμάτι «η ψωρίαση σαν χρόνια φλεγμονώδης συστηματική νόσος». Ο καρδιολόγος W. Koenig (Ulm) παρέθεσε τη συννοσηρότητα στην ψωρίαση, τις επιπτώσεις στο καρδιαγγειακό σύστημα της χρόνιας φλεγμονώδους συστηματικής νόσου και πώς το προσδόκιμο επιβίωσης μειώνεται λόγω των προηγούμενων. Το ζήτημα επανεξετάστηκε από τον W. Gulliver (Toronto), ο οποίος κατέθεσε την εμπειρία του από ευρεία καναδική μελέτη, στην οποία καταγράφεται μείωση του προσδόκιμου επιβίωσης, ακόμα και κατά 20 έτη, στους ψωριασικούς ασθενείς, ανάλογα με την ηλικία έναρξης της νόσου. Η N. Atakan (Ankara) παρέθεσε μία λεπτομερή εικόνα από τα επιδημιολογικά δεδομένα, περιγράφοντας τον καρδιαγγειακό κίνδυνο στους ψωριασικούς ασθενείς. Συνέστησε τη δυνατότητα σύνδεσης ψωρίασης και καρδιαγγειακής νόσου, η οποία θα πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη όταν θεραπεύουμε ψωριασικούς ασθενείς. Τέλος, ο G. Girolomoni (Verona) τόνισε τη σημαντικότητα της παχυσαρκίας και την αξία του ελέγχου της χρόνιας φλεγμονής σε κάθε σύστημα του οργανισμού (καρδιαγγειακό, γαστρεντερικό, νευρικό κ.ά.) στους ασθενείς με ψωρίαση.

Εξαιρετικά ενδιαφέρουσες ήταν και οι εισηγήσεις στα σεμινάρια που έγιναν στα πλαίσια της Συνάντησης. Ο K. Papp (Ontario) διεύθυνε ένα παραγωγικό σεμινάριο, στη διάρκεια του οποίου τονίστηκε, με έμφαση και με βάση επιδημιολογικά στοιχεία, ότι η συννοσηρότητα στους ψωριασικούς ασθενείς επηρεάζει αρνητικά και καθοριστικά το προσδόκιμο επιβίωσής τους. Επίσης, ο ομιλητής προσδιόρισε με αποδείξεις την α-

νάγκη για ευρύτερες κλινικές μελέτες στον τομέα της φαρμακευτικής αγωγής στην ψωρίαση (βιολογικοί παράγοντες νεότερης γενιάς κ.ά.). Ο H. Potts (London), ο οποίος ήταν ο μόνος μη ιατρός στο panel των σεμιναρίων, ανέλυσε τις οικονομικές επιπτώσεις από τη χρήση των ακριβών νεότερων φαρμάκων στην ψωρίαση που, ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικής κρίσης όπως η τρέχουσα, αποκτούν ιδιαίτερη σημασία. Φαίνεται τελικά ότι, σε βάθος χρόνου, η σχέση κόστος-ωφέλεια για τους ασθενείς αποδεικνύεται θετική ως προς την ωφέλεια. Ο A. Costanzo (Roma) τόνισε τις επιπτώσεις μακροχρόνια, με βάση την ψωριασική θεραπεία με βιολογικούς παράγοντες στο σωματικό βάρος των ασθενών, κυρίως λόγω της αντίστασης στην ινσουλίνη, η οποία οδηγεί στην αύξηση του βάρους των ψωριασικών. Η F. Prignano (Firenze) εστίασε την εισήγησή της στο «καυτό» θέμα της αντιμετώπισης των νεαρής ηλικίας ψωριασικών ασθενών. Τα άτομα αυτά απαιτούν ανοικτή πληροφόρηση για τη νόσο τους και δεν είναι αρνητικά στη χρήση ενέσιμων φαρμακευτικών σκευασμάτων. Ο L. Purig (Barcelona) αναφέρθηκε στη σημασία της σωστής επιλογής θεραπείας σε ψωριασικούς ασθενείς με συνοδά νοσήματα. Έδωσε έμφαση στη συνεχή χορήγηση των επιλεγμένων φαρμακευτικών παραγόντων, δίνοντας σχήματα «εισόδου-εξόδου» από την παραδοσιακή συστηματική θεραπεία προς τους βιολογικούς παράγοντες.

Ο E. Laffite (Genève) έκλεισε τα απογευματινά σεμινάρια, παραθέτοντας τις, σε μακροχρόνια βάση, στρατηγικές θεραπείας με βιολογικούς παράγοντες, εξετάζοντας συγχρόνως τις πιθανότητες τοξικότητας από την αθροιστική δράση των συγκεκριμένων φαρμακευτικών παραγόντων. Επίσης, τόνισε την ανάγκη προσαρμογής των δόσεων των βιολογικών παραγόντων σε ρεαλιστικά επίπεδα και όχι σε επίπεδα κλινικοεργαστηριακών ερευνών. Το τελευταίο στρογγυλό τραπέζι της Συνάντησης κάλυψε την αντιμετώπιση της ψωρίασης ως χρόνιας φλεγμονώδους συστηματικής νόσου. Έτσι, νοσολογικές οντότητες, όπως ο σακχαρώδης διαβήτης, η ρευματοειδής αρθρίτιδα, η αρτηριοσκλήρυνση-στεφανιαία νόσος και ο συστηματικός ερυθηματώδης λύκος, θα μπορούσαν να ληφθούν σαν «πρότυπα» στο συγκεκριμένο εγχείρημα. **ID**